

Bahçe Dergisi (1908–1910)

Dr. Celal ASLAN*

Özet: Meşrutiyet döneminin hemen başında yayımlanmaya başlanan süreli yayınlardan biri de *Bağçe* mecmuasıdır. Bahçe, 1904–1905 yılları arasında yayımlanan *Çocuk Bağçesi* adlı süreli yayının devamı niteliğindedir. Dergide yazıları yayımlanmış olan yazarların çoğu genç olmakla birlikte ileriki yıllarda kültür ve edebiyat dünyasında önemli çalışmalara imza atmış kişiler olarak görünürler. Bu açıdan Bahçe'nin aynı zamanda yazarlık eğitimi bakımından da önemli işlevler taşıdığı söylenebilir. Bu çalışmada II. Meşrutiyet döneminde önemli bir yayın olarak beliren Bahçe dergisinin ana hatları ile tanıtılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Bahçesi, Bahçe, Selanik, II. Meşrutiyet, dergi

1. Döneme Toplu Bir Bakış

Bahçe dergisi, 1908 Temmuz'unda Selanik'te yayımlanmaya başlanmıştır. Bilindiği gibi İkinci Meşrutiyet, Türk kültür ve siyasi tarihinde önemli değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Yayın ve edebiyat dünyası II. Meşrutiyet'e kadar susmuş, ancak 1908'de hürriyetin ilanı ile canlanmış ve yayın sayısında büyük bir artış görülmüştür. *Bahçe* dergisi de bu dönemde yayın hayatına dönmüştür.

II. Abdülhamit'in tahtta bulunduğu 1876–1909 arası, Osmanlı Devleti'nin içte ve dışta bir yığın problemle yüz yüze geldiği bir dönemdir. Avrupa'nın akıl almaz bir hızla ilerlemeye geçtiği bir dönemde Osmanlı Devleti, bu gelişime ayak uyduramamış ve gün geçtikçe bütün gücünü kaybetmeye ve imparatorluğun eski asırlardaki ihtişamını yitirmeye başlamıştır. II. Abdülhamit, tahtta bulunduğu otuz üç yıl boyunca, değişik politikalara başvurarak durumu en azından muhafazaya çalışmıştır. Ancak değişen şartlar nedeniyle pek çok unsurdan oluşan böyle bir devleti idare etmek artık kolay olmayacaktır.

Osmanlı Devleti dışta bilhassa Balkanlar'da problem yaşamaktaydı. Bu dönemde Balkanlar, devletin her gün kan kaybına uğradığı, bütün gücünü yıpratıldığı bir coğrafya konumundadır. Osmanlı Devleti, Müslim ve gayrimüslim birçok ulustan oluşan bir devletti ve devlet idaresi bu ayrılığı, beş altı asır

* Moldova Devlet Üniversitesi Türk Kültür Merkezi
celaslann@gmail.com

boyunca dünya tarihinde eşine az rastlanan bir uyumla yönetmiştir. Ancak Avrupa ile yakından irtibatlı olan bu coğrafyada, 1789 Fransız İhtilâli ile başlayan milliyetçilik ve hürriyetçilik akımları kısa zamanda etkili olmayı başardı. Zaten öteden beri devlet, Balkanlar'da otoritesini daima esnek tutma politikasını tercih etmişti. Böylece Osmanlı Devleti için haricî-dahilî fikrî ve siyasi akımların bu coğrafyada kök saldığını ve geliştiğini görmekteyiz. Özellikle Selanik ve Manastır başta olmak üzere Balkan şehirleri II. Abdülhamit dönemi içerisinde gizli veya açıktan muhalefet yürüten aydınlara ve örgütlere birer sığınak konumundadır.

1878'de Meclis-i Mebusan'ın II. Abdülhamit tarafından kapatılması ile başlayan süreç içerisinde yoğun bir muhalefet başlar. Bu yönüyle Osmanlı Devleti kalabalık bir gayr-i memnunlar kitlesi görünümündedir. Devletin yürüttüğü politikadan memnun olmayan, yeni tezlerle ortaya atılan bu gruplar içerisinde en güçlü, en örgütlü ve en uzun ömürlü olan hiç şüphesiz Jön Türkler adı ile anılan ve daha sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti ile birleşen gençlerden kurulu siyasi örgüttür.

Padişaha karşı yürütülen muhalefetin temel amacı Meclis-i Mebusan'ın tekrar açılması ve meşrutî idarenin yeniden ilanını idi. Nihayet Manastır ve Selanik yöresinde gelişen olaylar nedeniyle Abdülhamit, meşrutiyeti ilan etme konusunda kalır; böylece II. Abdülhamit'e karşı yürütülen muhalefet ilk hedefine ulaşır.

1889'da kurulan bu örgüt kısa zaman içerisinde hem yurt içinde hem de yurt dışında faaliyetler yürütmüş ve güçlenmeyi başarmıştır. II. Abdülhamit'in, sıkı baskısı altında yurt dışına yönelen cemiyet, başkente yakın ama hükümetin de kontrolünden uzakta kalan bazı Balkan şehirlerinde şubeler açtı. Selanik'te Bursalı Tahir, Mehmet Talat (Paşa), Mithat Şükrü (Bleda), Ömer Naci ve Kâzım Nâmî (Duru) gibi bazı gençler tarafından 1906'da Osmanlı Hürriyet Cemiyeti isimli ve yine gizli bir siyasi cemiyet daha kuruldu. Bu cemiyet bir yıl sonra İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı. Bu gelişmeleri Balkanlar'daki askeri birlikler arasındaki örgütlenmeler takip etti. İttihat ve Terakki'ye genç subaylardan katılanların sayısı oldukça arttı. "Hürriyet Kahramanları" olarak şöhret kazanacak olan Enver (Paşa) ve Niyazi Beyler de bu katılımcılardan. Tüm bu gelişmelere ilaveten "Hürriyet Taburları" adlı birlikler de kuruldu. II. Abdülhamit'in bunlara karşılık aldığı askeri ve siyasi tedbirleri sonuçsuz kaldı. (Akyüz 1990: 87).

Böylece II. Abdülhamit, Selanik, Manastır gibi Balkan şehirlerinde başlayan ve tüm Balkanlar'a yayılan hürriyet yanlısı ayaklanmalara boyun eğmek zorunda kaldı ve II. Meşrutiyet fiilen ilan edilmiş oldu (23 Temmuz 1908, eski takvimle 10 Temmuz 1324). Bu tarih (10 Temmuz) daha sonra bir bayram olarak kabul edilmiştir.

Ancak hürriyeti ilan edenler devlet yönetmenin, devletin başına geçmenin kolay bir şey olmadığını kısa zamanda anladılar. Ta başından beri II. Abdülhamit aleyhtarı olan bu kimseler, kısa bir süre için de olsa, padişahı tahtta tutmayı tercih ettiler. Bununla birlikte, tecrübesizlik ve bilgisizliklerinden dolayı II. Abdülhamit devrinin ileri gelen bazı devlet adamlarını da yönetimde bulundurmamak zorunda kaldılar.

1908 sonrasında önemli bir tarihî hadise olarak karşımıza çıkan diğer bir hareket de tarihte 31 Mart Vakası olarak adlandırılan, İstanbul'da ortaya çıkan ayaklanmadır (13 Nisan 1909). Ayaklanmayı bastırmak üzere Selanik'ten "Hareket Ordusu" adıyla anılan birlikler yola çıktı ve İstanbul'daki duruma hâkim oldu. II. Abdülhamit, ayaklanmayla ilgisi bulunduğu suçlaması ile tahttan indirildi ve yerine V. Mehmet getirildi (27 Nisan 1909). Bu tarihten sonra idareye İttihat ve Terakki tek başına hâkimdir ve bu durum, şiddetli muhalefete rağmen uzun süre böyle kalmaya devam edecektir.

Tarihî durum böyle bir karışıklık ve kargaşalık arz ederken, diğer yandan düşünce dünyası da bu durumdan daha az karışık değildir. Aydınlar ne yapacaklarını bilemez bir durumdadırlar. Uzun vadeli, makul politikalar gerçekleştiremeyen siyasilerin yanı başında aydınlar da pek tutarlı gözükmemektedir.

Tanzimat'tan hemen sonra beliren düşünce sistemleri (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık) fasıllarla ağırlıklarını hissettirir. Hemen hepsinin ortak paydası ilerleme ve birlik düşüncesidir. 1908'den sonra bu düşünceler arasında sıyrılan ve güç toplayanı hiç şüphesiz Türkçülük'tür. 1912 Balkan Savaşı'yla birlikte Türkçülük, aydınlar katında iyiden iyiye güç kazanır (Lewis 2004: 341–350).

II. Meşrutiyet döneminde basın epeyce ilerleme kaydetmiştir. En azından rakam olarak dergi ve gazete sayısı, II. Meşrutiyet'in getirdiği hürriyet havasının bir eseridir (Lewis 2004: 230). II. Abdülhamit devri boyunca istibdattan şikâyet eden yazar ve aydınlar 1908'den sonra rahatça yazmaya başladılar, ancak bu sanıldığı gibi uzun sürmez. 31 Mart Vakası'ndan sonra II. Abdülhamit'in tahttan indirilip yerine V. Mehmet Reşat'ın getirilmesiyle askerî yönetim hâkim olur ve basına sansür konur. Böylece hürriyet havası gücünü yitirir: "1909'da 353 olan gazete sayısı 1910'da 130'a, 1911'de 124'e, 1912'de ise 45'e düşmüştür." (İnuğur 1993: 314).

2. Çocuk Bahçesi

Esasen *Bahçe* dergisi, ilk sayısı 13 Kanûn-ı sâni 1320'de (1904) yayın hayatına atılmış olan *Çocuk Bahçesi*'nin devamıdır. *Çocuk Bahçesi* 43 sayı yayımlanmış olup son sayısı 1 Kanûn-i evvel 1321 (1905)'de çıkmıştır. Her iki derginin de idari ve yazı kadrosu hemen hemen aynı kişilerden oluşmaktadır ve Selanik'te yayımlanmışlardır.

Çocuk Bahçesi ve *Bahçe* dergilerinin imtiyaz sahibi Necip Necati Bey, Ali Ulvi'nin (Elöve) ağabeyidir. *Çocuk Bahçesi*'ni Abdurrahman Medhi Bey adında biriyle çıkarırlar. *Bahçe* dergisinin müdür ve kurucusu da Abdurrahman Medhi Bey'dir.

Çocuk Bahçesi, yayın hayatına “Nevresideganın tenvir-i efkâr ve tehzib-i ahlakına hâdim haftalık risaledir” logosuyla atılır. Ancak çocuklara hitap etmesi beklenen dergi, çocuklardan ziyade büyüklere seslenen bir yayınlığına bürünür. Agâh Sırrı Levend de *Çocuk Bahçesi*'nin bu yönüne işaret etmekte ve derginin “gitgide tanınmış kalem sahiplerinin çocuk seviyesini aşan edebiyat ve kültür yazılarına yer vermek, hele Mehmet Emin Yurdakul'un Türkçe Şiirler'i dolayısıyla edebî tartışmalara sahne olmakla tanın(dığını)” belirtmektedir (Levend 1972: 282). Edebiyat tarihlerinde, monografilerde ve çeşitli çalışmalarda daha ziyade Ömer Naci ve Rıza Tevfik arasındaki polemik vesilesiyle anılan *Çocuk Bahçesi* her şeye rağmen devrinin ses getiren yayınlarından biridir:

Çocuk Bahçesi'nde Tevfik Fikret, Mehmet Emin, Hüseyin Cahit, Rıza Tevfik, Faik Ali, Ali Ulvi, Raif Necdet gibi yazarların yazıları yayımlanmıştır. Bu yazıların çoğunda Mehmet Emin'in şiirleri etrafında yapılan tartışmalar söz konusu edilmiş; kimi lehte kimi de aleyhte düşünceler ileri sürmüşlerdir. Bu bakımdan *Çocuk Bahçesi* sıkı basın sansürü uygulayan yönetimin dikkatini çekmiştir. Bu tartışmalar nedeniyle birkaç kez “ihtar” cezası almış, bir kez 15 günlük ve sonunda “süresiz” kapatma cezasına çarptırılmıştır (Kür 1991: 200).

Mehmet Emin, bu yıllarda çeşitli dergilerde hece ile şiirler yazmakta ve hece veznini güçlendirmektedir. Şiirlerini gönderdiği dergiler arasında *Çocuk Bahçesi* de vardır. Zaten Servet-i Fünûn topluluğunun 1901'de dağılması ile başlayan ve *Bahçe*'nin 1908'de tekrar başlayan yayın hayatının bu kısa dönemi içerisinde Selanik'te yayımlanan *Çocuk Bahçesi*'nin ayrı bir önemi vardır. Mehmet Emin “Ölü Kafası” adlı şiirini Rıza Tevfik'e ithaf ederek *Çocuk Bahçesi*'nde yayımlatır. Rıza Tevfik de bu şiire bir mektupla aynı dergide uzunca cevap verir ve kendi düşüncelerini yansıtır. Uzun ve rahat yazan biri olan Rıza Tevfik bu uzun mektubunda Mehmet Emin'i ve şiirini över. Bu sıralarda Selanik'te üsteğmen olarak bulunan Ömer Naci dayanamaz ve polemige girer. Naci, Servet-i Fünûn taraftarıdır ve aruzu tercih etmektedir. Tartışma uzar ve başka isimlerin de [Raif Necdet (Kestelli), Hüseyin Cahit (Yalçın)] katılmasıyla tartışma büyür ve derginin kapanmasına neden olur. Ali Canip, o yıllara ait hatıralarında bu tartışmayı şöyle anlatmaktadır:

“Selanik'te Meşrutiyetten önce Methi Bey, *Çocuk Bahçesi* isminde bir mecmua neşrine başlamıştı. Abdülhamid'in son devirlerinde artık İstanbul'da mecmua olarak bir şey intişar etmiyordu. Bir zaman edipler

ve şairleri sinesinde toplayan *Servet-i Fünûn*, hemen hemen Mahmud Sadık'ın eline bırakılmıştı. Mecmuayı o dolduruyor, zirai, fenni makaleler yazıyordu. Edebiyat-ı Cedide muharrirleri tamamiyle susmuşlardı. Şair Mehmet Emin Bey ve Rıza Tevfik, bu *Çocuk Bahçesi*'ne manzumeler gönderiyorlardı. Emin Bey'in dokunaklı şiirleri vardı. Rıza Tevfik'in 'Selma, sen de unut, yavrum' manzumesi orada çıkmıştır. Selanik, İstanbul'a nazaran daha geniş nefes alan bir muhit. Rıza Tevfik o aralık, Türkçeci ve hececi olmuş, Emin Bey'i ayyuka çıkarmaya başlamıştı. O zaman Ömer Naci, Selanik'de mülazımı-evvel (üsteğmen) olarak bulunuyordu. Naci, Fikret taraflısı ve terkipli lisan ve aruz mürevvici idi. Rıza Tevfik'in bir taraftan Emin Bey'i meth-ü sena etmesi, sadece Türkçeyi ve hece veznini mürevvic görünmesi Naci'nin sınırlarına dokundu. Şimdi serlevhasını pek iyi hatırlamadığım bir makale kaleme aldı. Galiba şiirimize dair gibi bir ünvanı vardı. Bu pek şiddetli bir yazıydı. Rıza Tevfik'e hücum ediyor ve galiba Emin Bey'le de alay ediyordu. Bu makalenin çıkmasından beş on gün sonra Tevfik Fikret, Naci'ye renkli bir kartpostal gönderdi. Hatırında kaldığına nazaran bir gemi, dalgalar arasında çırpınıyor ve sahilde kaya üstünde bir adam o gemiye muzafferane bakıyor. Altında kısaca 'Teşekkürlerim. T.F.' yazılmıştı. Rıza Tevfik, bermutad laubali bir kalemle Naci'ye cevap verdi. Naci, ona da mukabele etti. Bu aralık Hüseyin Cahit de Naci'nin ileri sürdüğü fikirleri terviç ederek Rıza Tevfik'e mukabelede bulundu. Kendisine birkaç sual de sordu. Rıza Tevfik, son bir yazısında Naci'ye hamiyet dersi vermeye kalktı. Naci buna verdiği cevapta 'Bana bahsettikleriniz şöyle dursun ben Mirabeau'nun kalbini dinlemiş adamım' dedi. Makalesini şöyle bitiriyordu: 'Bir şan ve şeref tarihinin ebediyen kapanmak üzere olduğu bir devirde sizinle ben karşı karşıya geçmiş, nelerden bahsediyoruz?' İtham ağırdı. Bunun üzerine *Çocuk Bahçesi* derhal kapatıldı ve Methi, mahkemeye verildi. O aralık Ömer Naci, Hüsrev Sami ile birlikte Paris'e kaçmak mecburiyetinde kaldılar. *Çocuk Bahçesi*, *Bağçe* namıyla intişara başladı. Enis Avni (Akagündüz)'ün, Rasim Haşmet'in, Asgar müstearıyla Akil Koyuncu'nun ve benim yazılarımızı ihtiva eder." (Yücel 1989: 196).

Çocuk Bahçesi, 1901–1908 arasında İstanbul basınının sustuğu bir dönemde, devrin tanınmış ve daha sonra şöhret kazanacak olan yazarlarına konuşma ve yazma fırsatı veren bir dergidir. Edebiyat tarihimizde 1911'de yayımlanan *Genç Kalemler Dergisi*'nin yeri hiç şüphesiz büyük önem taşır. *Genç Kalemler Dergisi*'nde yazan yazarların hemen birçoğu daha evvel bilhassa *Çocuk Bahçesi* ve *Bahçe* dergilerinde yazılarını yayımlamış olan kişiler olması *Çocuk Bahçesi* ve *Bahçe* dergilerini mühim bir yere taşımaktadır.

Zira her iki dergi de hemen hemen o sıralarda yaşları 20–25 arasında değişen yazarlara ev sahipliği yapmıştır.

3. Bahçe

Kısa bir suskunluktan sonra Necip Necati ve Abdurrahman Medhi Beyler dergiyi yeniden yayımlamaya başlarlar (1908). *Çocuk Bahçesi*'nin adı artık *Bahçe*'dir. *Bahçe* dergisi, 21 Temmuz 1324'te (1908) yayımlanmaya başlanmıştır. Son sayısı 25 Teşrin-i sani 1326'da (1910) çıkmıştır. İmtiyaz sahibi Necip Necati, müdür ve müessisi Abdurrahman Medhi'dir. Dergi "Vatan ve milletin menafi'ine hâdim edebî, fennî, ilmî risâle-i mevkûtedir." logosuyla yayımlanmaya başlanmıştır.

Her sayısı 16 sayfadır ve zaman zaman bu 6 sayfanın dışına kapak eklenmiştir.

Dergi birinci sene 52, ikinci sene 22 sayı olmak üzere toplam 74 sayı yayımlanmıştır.

Kapak sayfası ile iç sayfaları çeşitli resim ve fotoğraflar ve altlarına açıklamalarla birlikte yayımlanmıştır. Fotoğraflar çoğu zaman aynı sayfadaki yazılarla ilgilidir. Bazen dergi kadrosuna yakın isimlerin fotoğrafları da yayımlanmıştır. Bunların başında Cavit, Karasu, Mithat Paşa gelmektedir.

İlk sayıdaki "İfade-i Mahsusa" adlı başyazıda derginin *Çocuk Bahçesi*'nin devamı olduğu belirtilerek izin alınınca haftalık siyasi olayları da içeren "edebî, fennî, siyasî ve musavver" bir tarzda çıkacağı, yazı kadrosunda İttihat ve Terakki üyelerinden Ömer Naci Bey'in de yazacağı duyurulmaktadır. Aynı zamanda İstanbul'un şair ve yazarlarına da müracaat edilmiştir. Derginin temel amacı Osmanlı milletine hizmettir ve bu amaç doğrultusunda matbuat hürriyeti *Bahçe*'nin bu kez daha faal çalışmasına yarayacaktır. Yazı "Yaşasın hürriyet, yaşasın millet, yaşasın vatan!" diye bitmektedir.

Hemen bu yazının altında "Kari ve Kari'elerimize" başlıklı yazıda *Çocuk Bahçesi*'nin neden kapatıldığı anlatılarak derginin artık çocukluktan kurtulup bir "Osmanlı delikanlısı" olduğu ifade ediliyor.

Bahçe dergisi böylece yayın hayatına tekrar dönmüş olur. Dergideki yazıların hemen hemen hepsi siyasi ağırlıklı yazılardır. Yazı kadrosunun genç şairleri neredeyse her sayıda şiir yayımlar. Derginin yazar kadrosu oldukça kabarıktır ve yayımlanan yazılar çoğunlukla bir bütünlük göstermez. Ancak bu dönemde okunan dergilerden biri olduğu da muhakkaktır. Çünkü düzenli olmasa bile derginin arka kapak sayfasında düzenlediği bilmece yarışmasına katılan okuyucuların sayısı ve dergi kuponlarının gönderildiği şehirler bunu göstermektedir.

4. Sonuç

Bahçe dergisi, genç kalemlere kapılarını açarak edebiyat tarihimizde mühim bir rol oynamıştır. Her ne kadar yazar kadrosu gençlerden kurulu olsa da *Bahçe*, ileriki yıllarda şöhret kazanacak olan pek çok yazara kalemlerini kullanma imkânı sağlamıştır. Dergide çıkan yazılarda sistematik bir bütünlük olmamakla birlikte edebiyat ve kültür tarihimiz açısından kayda değer yazılar yayımlanmıştır. *Bahçe*'de çıkan yazılar zengin bir çeşitlilik gösterir. Bu yazıların ortak özelliği arayış içinde olan bu genç yazarların yazı denemeleri olmasıdır.

Şüphesiz II. Meşrutiyet dönemi, yakın tarihimizin en çalkantılı yıllarıdır ve döneme siyasi hadiseler damgasını vurmuştur. Bu açıdan bakıldığında *Bahçe* dergisinde çıkan yazıların birçoğunun siyasi ve sosyal karakterli oluşu anlam kazanmaktadır. “Haftalık Notlar” başlıklı yazılarda aktüel-siyasi konular ele alınmıştır. *Bahçe* dergisi siyasi tercih açısından İttihat ve Terakki saflarında yer almıştır. Bu yazıların hemen çoğunun imzasız oluşu onlardaki düşüncelerin *Bahçe* tarafından da savunulduğu anlamına gelebilir.

Bununla birlikte *Bahçe* dergisi sanat ve edebiyata da ağırlık vererek hemen her sayıda, yayımlanan yazıların mühim bir kısmını şiirler ve edebî yazılar oluşturur. Şiirlerin büyük kısmı, daha sonra üne kavuşacak olan genç şairlere aittir. Edebiyatın teorik meseleleriyle alakalı makaleler de geniş bir yer tutmaktadır. Ayrıca derginin hemen her sayısında Âkil Koyuncu'nun *Yıldız* adlı roman tefrikası da yayımlanmıştır.

Derginin edebiyatımızın gelişimi açısından belki de en önemli yönü, kapısını açtığı bu genç yazarların Millî edebiyatın oluşumunda oynadıkları rolde saklıdır. *Hüsün ve Şiir Mecmuası*'nın çıkarılmasında ve bu derginin adının *Genç Kalemler* olarak değiştirilmesinde ön ayak olan Âkil Koyuncu, *Bahçe*'nin yazar kadrosundandır.

1909 Haziran'ında Manastır'da *Hüsün ve Şiir* yayımlanmıştır ve 29 Eylül 1910'da *Genç Kalemler* ad değişimi ile yayınına devam etmiştir. Bu dergilerde yazan isimlerle *Bahçe* dergisinde yazan isimlerin hemen hepsi aynı yazarlardır. *Bahçe – Hüsün ve Şiir – Genç Kalemler* dergilerinde yazan ortak isimler şunlardır: Akil Koyuncu, M. Mermi, Rasim Haşmet, Ali Canip (Yöntem), Kâzım Nâmî (Duru), Enis Avni, Ömer Seyfettin, Ömer Naci, Celal Sahir (Erozan), Edhem Hidayet, Tahsin Nahit, Tevfik Fikret.

Bahçe'de çıkan şiirlerde Servet-i Fünûn şiirinin tesirleri vardır. Nazım şekli bakımından sone tarzında yazılmış şiirler fazla olmakla birlikte terzarima, triyole gibi nazım şekilleri de kullanılmıştır. *Servet-i Fünûn*'da sıkça rastladığımız resim-altı şiirler de *Bahçe*'de rağbet görmüştür. Bu yönüyle *Servet-i Fünûn*'un batılılaşma çabasını devam ettirmiştir. Ancak Mehmet Emin'in

Türkçe Şiirleri bu dönemde geniş bir yankı uyandırmıştı. *Bahçe*'de yazan genç şairlerin sade Türkçe ile şiir yazma çabaları da artmaya başlamıştı. Bu şiirlerde, şahsi temalardan da uzaklaştığını görmekteyiz. Dil meselesinde sadeleşme tarafında olan derginin Millî edebiyatı hazırlayan unsurlardan olduğunu söyleyebiliriz.

Kültürün sonraki dönemlere taşınmasında, değişimin sağlanmasında rol alan dergiler, aynı zamanda kendi dönemlerini yansıtan birer aynadırlar. *Bahçe* dergisi de bu açıdan kültür tarihimizde önemli bir konuma sahiptir.

Kaynakça

- AKYÜZ, Kenan (1990), *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- İNUĞUR, M. Nuri (1993), *Basın ve Yayın Tarihi*, İstanbul: DER Yayınları.
- KÜR, İsmet (1991), *Türkiye'de Süreli Çocuk Yayınları*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- LEVEND, Ağâh Sırı (1972), *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, Üçüncü Baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- LEWİS, Bernard (2004), *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- YÜCEL, Hasan Ali (1989), *Edebiyat Tarihimizden*, İstanbul: İletişim Yayınları.

The *Bahçe* Journal (1908-1910)

Dr. Celal ASLAN*

Abstract: One of the periodicals that began to be published early in the Second Constitutional Era was the *Bağçe* (*Bahçe*) journal. *Bahçe* was a continuation of the periodical titled *Çocuk Bağçesi*, which was published during the years 1904–1905. Mostly young writers contributed to the periodical, but it is interesting to observe that most of these contributors later became significant figures in the world of culture and literature. In this regard it can be argued that *Bahçe* played an important role in educating future authors. This study intends to introduce *Bahçe*, which appeared as a significant journal during the Second Constitutional Era.

Key Words: *Çocuk Bağçesi*, *Bahçe*, Salonika, The Second Constitutional Era, journal

* Moldova Devlet Üniversitesi Türk Kültür Merkezi
celalaslann@gmail.com

Журнал «Бахче» (1908 -1910)

Др. Джелал АСЛАН*

Резюме: Журнал «Бахче» является одним из периодических изданий, начавший публиковаться в начале Эпохи 2-ого Мешрутийета. «Бахче» был продолжением периодически издававшегося в 1904-1905 годы журнала «Чожук Бахчеси» (Детский Сад). большинство авторов, чьи статьи публиковались в журнале, несмотря на свою молодость, в последующие годы обратили на себя внимание, как оставившие свой след в важных работах культурного и литературного мира. С этой точки зрения можно сказать, что «Бахче» носил также образовательное значение.

В данной работе исследуются функции и задачи этого широко известного журнала, выпускаемого во время Периода 2ого Мешрутийета.

Ключевые Слова: Чожук Бахчеси, Бахче, Селаники, 2- ой Мешрутийет, журнал

* Молдавский Государственный Университет, Центр Турецкой Культуры
celalaslann@gmail.com